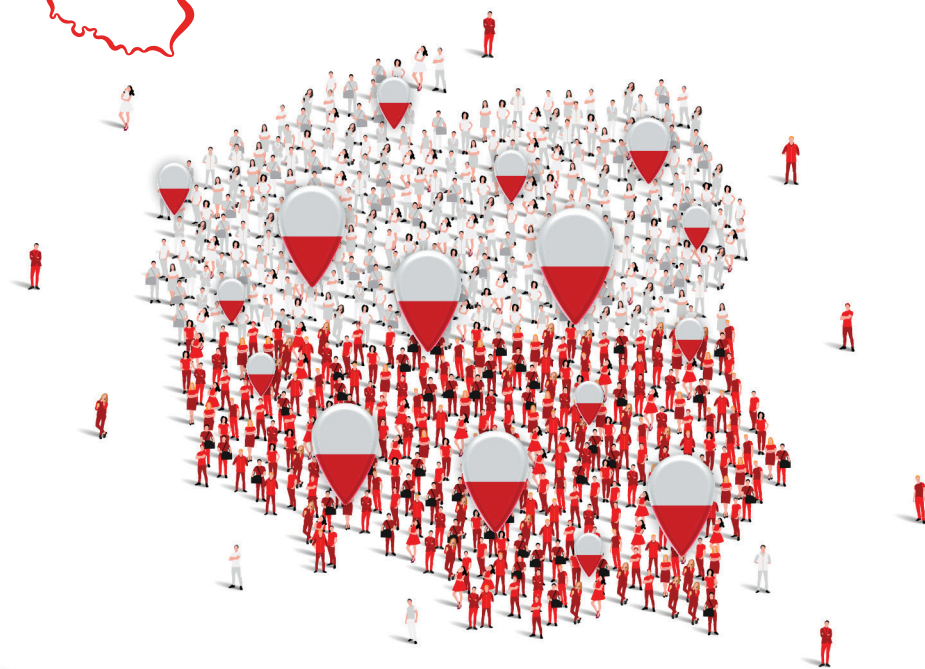


#GŁOSUJESZ DECYDUJESZ

Tour deReferendum



REFERENDUM O POLSCE

REFERENDALNE VADEMECUM OBYWATELA

Materiał informacyjny



15 PAŹDZIERNIKA

DE MO KRA CJA

Demokracja jest ustrojem politycznym, w którym obywatele biorą udział w sprawowaniu władzy. Narodziła się w starożytnej Grecji i polegała na dopuszczeniu ludzi do decydowania o losach państwa.

z jęz. greckiego demos – lud oraz kratos – władza, czyli bezpośrednie rządy ludu

Są dwa typy demokracji – pośrednia i bezpośrednia. W demokracji pośredniej obywatele wybierają swoich przedstawicieli – np. posłów, którzy sprawują w ich imieniu władzę na co dzień.

W demokracji bezpośredniej obywatele mają większy, bezpośredni wpływ na decyzje dotyczące spraw ich państwa, ponieważ sami podejmują decyzje przez powszechne głosowanie w formie plebiscytu lub referendum.



TRADYCJA DEMOKRACJI W POLSCE

Polska, jako kraj i społeczeństwo, ukształtowała się w duchu zamiłowania do wolności i demokracji. I Rzeczpospolita (od XV wieku do roku 1795) była określana mianem demokracji szlacheckiej.

Gdy w krajach Zachodu król sprawował najwyższą władzę i samodzielnie decydował o losach obywateli, Polska była krajem, w którym ogół szlachty nie tylko wybierał samego króla, ale także decydował o podatkach, wojnach i traktatach.

z łaciny res – sprawa oraz publica – publiczna, czyli rzecz, za którą wszyscy jesteśmy odpowiedzialni

Obywatele Polski od wieków są odpowiedzialni za los Ojczyzny.

REFERENDUM WE WSPÓŁCZESNEJ KONSTYTUCJI

Również w dzisiejszej Konstytucji, przyjętej w 1997 roku, demokracja bezpośrednia i referendum zajmują ważne miejsce w systemie władzy.

Już w preambule, czyli „wstępie” do Konstytucji podkreślamy, że Naród Polski to wszyscy obywatele.

W trosce o byt i przyszłość naszej Ojczyzny (...)

my, Naród Polski – wszyscy obywatele Rzeczypospolitej (...) nawiązując do najlepszych tradycji Pierwszej (...) Rzeczypospolitej (...), pragnąc na zawsze zagwarantować prawa obywatelskie, ustanawiamy Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej.

Dalej, w artykule 4. Konstytucja jasno wskazuje, że Naród sprawuje władzę m.in. bezpośrednio.

01

Władza zwierzchnia (...) należy do Narodu.

02

Naród sprawuje władzę przez swoich przedstawicieli lub bezpośrednio.

Ostatecznie znaczenie Referendum dla systemu dobitnie podkreśla artykuł 125. w całości poświęcony tej formie głosowania. Należy jednak pamiętać o dwóch szczególnie istotnych kwestiach – że referendum organizuje się tylko w najważniejszych sprawach oraz że wynik referendum przy odpowiedniej frekwencji jest wiążący, czyli nie podlega dyskusji i interpretacji.

01

W sprawach o szczególnym znaczeniu dla państwa może być przeprowadzone referendum ogólnokrajowe.(...)

02

Jeżeli w referendum ogólnokrajowym wzięło udział więcej niż połowa uprawnionych do głosowania, wynik referendum jest wiążący.

REFERENDUM OGÓLNOKRAJOWE

W polskim systemie wyróżniamy trzy rodzaje referendum ogólnokrajowego: (1.) ws. zgody na ratyfikację umowy międzynarodowej, na podstawie której RP przekazuje do zewnętrznych organizacji kompetencje organów władzy; (2.) ws. zmiany Konstytucji RP; oraz (3.) ws. o szczególnym znaczeniu dla państwa. Tym razem mamy do czynienia z tym ostatnim.

Zasady i tryb przeprowadzania referendum określa specjalna ustawa o referendum ogólnokrajowym.

Decyzję o organizacji referendum podjąć może m.in. Sejm RP bezwzględną większością głosów, w obecności przynajmniej połowy ustawowej liczby posłów. Stosowna uchwała Sejmu została podjęta już 17 sierpnia 2023 r. w odpowiedzi na wniosek Rządu o zarządzenie ogólnokrajowego referendum, skierowany uprzednio do Sejmu.

WIĄŻĄCE WYNIKI REFERENDUM

Jeżeli w referendum ogólnokrajowym wzięło udział więcej niż połowa uprawnionych do głosowania, wynik referendum jest wiążący. Co to oznacza w praktyce?

Zgodnie z ustawą, gdy referendum jest wiążące, właściwe organy państwowe muszą niezwłocznie podjąć czynności w celu realizacji wyniku referendum – robią to poprzez wydanie stosownych przepisów lub podjęcie decyzji. Mają na to 60 dni od dnia ogłoszenia uchwały Sądu Najwyższego o ważności referendum w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

REFERENDUM W WOLNEJ POLSCE

W wolnej Polsce odbywały się już referenda, w których obywatele decydowali o kwestiach kluczowych dla funkcjonowania państwa.

18 lutego 1996 roku przeprowadzono referendum na temat powszechnego uwłaszczenia i niektórych kierunków wykorzystania majątku państwowego. Łącznie postawiono 5 pytań. W obu głosowaniach udział wzięło nieco ponad 9 mln obywateli, a frekwencja nie przekroczyła 33% – w efekcie referendum nie było wiążące. Już wtedy wiele osób nie było przekonanych do pomysłów związanych z wyprzedawaniem polskiego majątku.

Zaledwie rok później, 25 maja 1997 roku, przeprowadzono referendum nt. przyjęcia Konstytucji RP. Postawiono tylko jedno pytanie – Czy jesteś za przyjęciem Konstytucji (...)? Oddano ponad 12 mln głosów, a przyjęcie nowej kompromisowej Konstytucji przeszło większością 53,5% do 46,5%. Frekwencja przekroczyła 50%, więc głosowanie było wiążące dla rządzących. Dzisiaj powtarza się w przestrzeni publicznej, że Konstytucja była przedmiotem narodowego konsensusu. Precyzyjne przyjrzenie się wynikom głosowania pozostawia jednak wątpliwość co do poparcia całego narodu dla Konstytucji.

Kolejne referendum przeprowadzone 7 i 8 czerwca 2003 roku stawiało pytanie o zgodę na akcesję Polski do Unii Europejskiej. Prawie 17,6 mln osób (59% frekwencji) zdecydowało o przystąpieniu do UE większością 77,5% do 22,5%. To jedna z najdonioślejszych decyzji w historii Polski.

Ostatnie referendum przeprowadzono 6 września 2015 roku i dotyczyło wprowadzenia jednomandatowych okręgów wyborczych w wyborach do Sejmu, stosunku do dotychczasowego sposobu finansowania partii politycznych z budżetu państwa oraz interpretacji zasad prawa podatkowego. Na 3 pytania odpowiedziało ok. 2,4 mln obywateli (7,8% frekwencji), co spowodowało, że referendum nie miało charakteru wiążącego.

REFERENDUM 2023

Referendum ogólnokrajowe odbędzie się

15 października 2023 roku

Głosujący otrzymają karty do głosowania. Wygląd i standard karty do głosowania określa ustawa. Muszą się na niej znaleźć oznaczenie rodzaju podmiotu zarządzającego oraz data referendum, pytania (rozpisane poniżej) i dostępne odpowiedzi a także informacja o sposobie głosowania.

PYTANIE 01

Czy popierasz wyprzedaż majątku państwowego podmiotom zagranicznym, prowadzącą do utraty kontroli Polek i Polaków nad strategicznymi sektorami gospodarki?

TAK NIE

PYTANIE 02

Czy popierasz podniesienie wieku emerytalnego, w tym przywrócenie podwyższonego do 67 lat wieku emerytalnego dla kobiet i mężczyzn?

TAK NIE

PYTANIE 03

Czy popierasz likwidację bariery na granicy Rzeczypospolitej Polskiej z Republiką Białorusi?

TAK NIE

PYTANIE 04

Czy popierasz przyjęcie tysięcy nielegalnych imigrantów z Bliskiego Wschodu i Afryki, zgodnie z przymusowym mechanizmem relokacji narzucanym przez biurokrację europejską?

TAK NIE

Co istotne, karta do głosowania może być zadrukowana tylko z jednej strony. Na karcie do głosowania drukuje się także odcisk pieczęci Państwowej Komisji Wyborczej.

JAK POPRAWNIE ZAGŁOSOWAĆ

Obecne referendum zostało ogłoszone na ten sam termin, co głosowanie do Sejmu RP i Senatu RP, dlatego wszystkie głosowania odbędą się w tych samych lokalach. Obywatele muszą zatem udać się do swojego punktu wyborczego, właściwego dla miejsca zameldowania.

Aby zagłosować poza miejscem stałego zamieszkania należy złożyć wniosek o wydanie zaświadczenia o prawie do głosowania w dowolnie wybranym urzędzie. Jedno zaświadczenie wystarczy na wszystkie głosowania.

W lokalu wyborczym należy wziąć trzy karty do głosowania – jedną z kandydatami do Sejmu, drugą do Senatu oraz trzecią – pytaniami referendalnymi. W tym celu trzeba okazać dokument ze zdjęciem, czyli dowód osobisty lub paszport. Należy pamiętać, że prawo jazdy nie jest dowodem tożsamości. Odebranie kart należy obowiązkowo potwierdzić podpisem w spisie wyborców.

Na karcie do głosowania referendalnego znajdują się 4 pytania. Na każde pytanie udziela się odrębnej odpowiedzi poprzez postawienie znaku „X” w kratce z właściwą odpowiedzią. Znak „X” to co najmniej dwie linie przecinające się w obrębie kratki. Nie ma obowiązku odpowiadania na wszystkie 4 pytania, jednak warto

to zrobić, ponieważ każde z nich dotyczy sprawy kluczowej dla przyszłości Polski.

Instrukcja prawidłowego oddania głosu znajdzie się również na kartach do głosowania. W razie jakichkolwiek wątpliwości co do tego, jak poprawnie zagłosować warto poprosić o pomoc obecnych na miejscu członków Obwodowej Komisji Wyborczej.

REFERENDUM W INNYCH KRAJACH EUROPEJSKICH

Polska nie jest odosobnionym przypadkiem w kwestii organizacji referendum. Jego początki sięgają bowiem Rewolucji Francuskiej z 1789 r. Po I wojnie światowej referendum zostało wprowadzone w Austrii, Niemczech, krajach bałtyckich, Irlandii, Lichtensteinie, Danii, Hiszpanii, Grecji, Wolnym Mieście Gdańsk i Portugalii, a po II wojnie światowej w większości państw demokratycznych Europy Zachodniej. Po upadku bloku państw socjalistycznych uczyniła to także większość nowo powstałych państw. Szwajcaria jest w kwestii referendum ewenementem na skalę światową. Pierwsze odbyło się tam w 1848 r. i wzięło w nim udział blisko 200 tys. osób. Od tego czasu przeprowadzono ich już ponad 600. Obecnie w Szwajcarii referendum odbywa się przeważnie cztery razy w roku w odgórnie ustalonych terminach. Jest powszechnie stosowaną formą demokracji bezpośredniej.

**SPOTKAJMY SIĘ
W TWOIM MIĘŚCIE,
ŻEBY POROZMAWIAĆ
O TWOICH PRAWACH
I DEMOKRACJI**



FUNDACJA
KLUBÓW
GAZETY POLSKIEJ

